

det er saa meget mere glædeligt, at det ikke behøves, som vi nu vide, at den høitærede Minister omtrent har et Forslag færdigt, saa at vi — eller om ikke vi, saa dog de, der sidde her i Forsamlingen til næste Aar, — ville faae noget Alvorligt at tage fat paa i denne Sag, og det er mig nok, om jeg ved min Forespørgsel mulig har givet den et lille Stød fremad. Men det er ogsaa min Mening, at det er paa høie Tid, og at det er fuldkommen rigtigt, hvad den høitærede Minister sluttede sit Foredrag med, at det sidste Aars Begivenheder indeholde en stærk Opfordring til at komme ind derpaa. Jeg tror ogsaa, at naar der lyder Raab og stærke Roster derom fra de lavere og laveste stilledes Lag i Samfundet, der have vort sig saa usædvanlig stærkt i den sidste Tid, da vare disse Raab fuldkommen berettigede i dette Stykke. Jeg mener nemlig, at det er fuldkommen berettiget, at der tilkommer dem en fyldigere Dplysning, end der hidtil er givet dem. Derimod tror jeg ikke, at det fuldstændig kan finde Anvendelse med Hensyn til vort Samfund eller Folk, det, som Ministeren anførte i Slutningen af sit Foredrag, at Befolkningen henlever i Vankundighed og Uvidenhed og gjøres til et let Bylte for den, som vil vinde dem. Men det er jo heller ikke sagt, at derved sigtes til vort Land; thi i saa Fald tror jeg, det er for stærke Udtryk. Det maa indrømmes, at den Lov, der hidtil har gjældt for vort Skolevæsen, allerede har bragt for gode Frugter til, at vi kunne se saaledes, men det er heldigt, at vi nu have Udsigt til at faae endnu bedre Tilstande. Jeg skal da slutte med den oprigtigste Tak for det Foredrag, vi have hørt og for det Svar, jeg fik paa min Forespørgsel.

Rofod: Jeg skal ogsaa udtale min Tak til den høitærede Minister for det udførlige Foredrag, vi hørte angaaende vort Skolevæsens fremtidsige Ordning, men det turde dog maasse være mig tilladt at gjøre et Par yderligere Bemærkninger. Jeg vilde, hvad den ærede Forespørger ogsaa udtalte i sit sidste Foredrag, finde det vigtigt, om man her indlob sig paa Enkelthederne. Der kan være ganske enkelte

Udtalelser af den høitærede Minister, hvori jeg ikke kan være enig, og især gjælder dette for mig med Hensyn til Præstestabets Stilling til Skolen, men jeg skal dog ikke i det Hele opholde mig derved. Derimod forekommer det mig, at der i den Skoleordning, som nu i fyldige Træk blev givet af den høitærede Minister, fattedes et lille Led, der netop skulde gjøre den virksom og dybt indgribende for hele den Samfundsklasse, han selv betegnede som den, der var stillet i de trangeste Raar. Det er min fulde Overbevisning, at, hvilkensomhelst Skoleordning vi end faae, vil den aldrig, naar dette Led ikke optages med, kunne komme til at virke saaledes, at vi kunne sikkre os, at alle de gode, naturlige Landskræfter, der fremspire i vort Samfunds nederste Lag, kunne finde tilbørlig Udsning og Pleie, saaledes at de kunne udvikle sig til det bedst Mulige for Samfundet. Det, jeg savner, er netop en Maade, hvorpaa man skal kunne sikkre Børnene Evne til at søge Skolen i det af den høitagtede Minister betegnede Maal og Omfang, og hvorpaa man desuden skal kunne sikkre dem for maadelig og slet Omgang i deres Opvæxt ved Forsømmelse fra Bærgeres og Husbonders Side og deslige. (Det er efter min fulde Overbevisning et Led i den vordende Skoleordning, at der paa en eller anden Maade indrettes, hvad jeg vil kalde Amtsopfostningshuse i Eghed med Opfostningshuset i Kjøbenhavn for Hovedstadens Bedkommende, hvori Ungdommen fra det 8de—9de Aar og op til 13—14 Aars Alderen faar Bolig, Klæder, Føde, Bøger, Undervisning og Alt, hvad der hører til, for at de Unge som sagt kunne udrydes fra de daarlige Exemplars Paavirkning og i det Hele fra den Indflydelse, som Trang og trykkende Raar udøve paa dem. Et Amtsopfostningshus vil efter min Formenting være nødvendigt saavel som ogsaa Oprettelsen deraf af en fast Plads for en Lærling — eller hvad man vil kalde det — for hvert Tusinde Mennesker i Amtet. Der kunde da tillige være nogle Pladser, hvori Kommunen for Betaling kunde sætte saadanne uhykelige Børn, hvis Forældre vare forfaldne eller i Straffeanstalten, og som i det Hele stode uforsørgede her i Livet, saaledes at de ellers